

Quê Nhà Quê Người (Tùy Bút)

T.Vấn

*Đôi vầng nhật nguyệt trên vai mỗi
Nặng một vòng quay giữa thế gian*

(Ngọc Phi)

Năm cùng tháng tận. Những tờ lịch cuối đang nối đuôi nhau vào một ngăn nào đó của ký ức. Và đất trời cũng đang quay những vòng còn lại trong chu kỳ thời gian bất tận. Thoáng trong trí một câu nói rất quen thuộc. Nhanh quá! mới đây mà đã . . .

Giữa lúc chuyển mùa của thiên nhiên, lòng người cũng dường như dao động. Ai mà dừng đứng được với những đổi thay của thời tiết. Nhất là thời tiết xứ người. Ngủ một đêm thức dậy, sáng ra nhìn thấy tuyết phủ trắng xóa. Và gió. Những ngọn gió như luồn lỏi vào tận da thịt, vào tận tâm hồn vốn đã nặng trĩu như những cành cây khô ngoài kia oằn mình dưới sức nặng của từng mảng tuyết đã đông lại thành băng. Và bầu trời. Nặng những đám mây xám xịt. Có đứng giữa một trời đất lạ lẫm như thế – dù đã hết sức để làm quen – vào những ngày cuối cùng của một năm, mới thật cảm hoài mà nhìn rõ được thân phận của một đời đầy ắp những điều bất như ý. Co ro trong lớp áo len dày cộm giữa một phố xá

đông người qua lại – những người không cùng một màu tóc, không cùng một màu da, không cùng một ngôn ngữ -, tôi chợt nhớ và thêm những mảng nắng quê nhà. Một quê nhà xa tít tắp, cả không gian lẫn thời gian.

Cuối của một ngày. Cuối của một năm. Cuối của một đời.

Những khái niệm chỉ khác nhau về độ dài thời gian. Nhưng âm vang và ý nghĩa dường như chúng cũng không khác nhau mấy. Đó là cái cảm giác rất quen thuộc về một nơi chốn của riêng mình. Nơi đó, dù đạu bạc, dù đơn sơ, vẫn là nơi mình muốn trở về để yên nghỉ. Và vì thế, trong những ngày cuối năm này, tôi cứ mãi băng khuâng với hồi ức về những ngày tết quê nhà. Về hình ảnh bàn thờ tổ tiên nghi ngút khói hương và những lư đồng bóng loáng giữa đêm cúng giao thừa. Về mâm cơm cuối năm cả gia đình quây quần – ngon hay dở, nghèo hay sang – vẫn là mâm cơm gia đình mà tôi đã quen thuộc từ ngày chạp chững biết cầm đũa, biết giữ chén cơm cho khỏi vương vãi trên nền nhà đất nện. Chao ôi! làm sao không trần trở cho được trong những lúc năm cùng tháng tận?

Hình ảnh đoàn tụ thiêng liêng ấy, ở mỗi người, mỗi hoàn cảnh có khác nhau, nhưng vẫn chung một cái hồn, cái tinh túy làm nên chất keo khắg khít, làm nên hình ảnh cụ thể về một chốn quê nhà. Để rồi, mỗi khi cơn gió cuối năm thổi về – dù mạnh dù nhẹ – đều làm rung lên được sợi dây đàn nhạu cảm nhất trong số những sợi dây hồi ức đan kết vào nhau thành cái hồn tinh túy mà không ai trong chúng ta không có.

Và, trong tâm tưởng ấy, tập tùy bút "[Quê Nhà Quê Người](#)" được thực hiện, gọi đến bằng hữu và độc giả, nhân dịp mùa xuân quê nhà lại trở về trong tiết trời giá rét của quê người.

Hãy tưởng tượng một người, hay chính mình, giữa đêm xuân lạnh lẽo, nâng chén rượu quê người, nhìn về hướng quê nhà, rồi thảng thốt:

Quê hương ơi! Sao mà nhớ thế!

Quê nhà và **Quê người** – hai nẻo của một cõi đi về.
Một bên là hệ lụy. Bên kia là nắm mồ.

T.Vấn
Mùa Xuân Đình Dậu